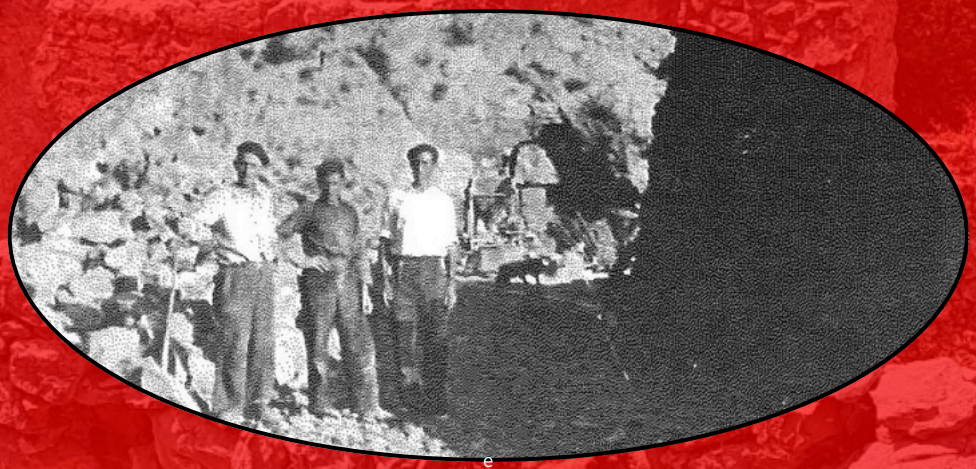
CARRETERES DE MEMÒRIA

II JORNADES SOBRE **TREBALLS FORÇATS** DURANT EL **FRANQUISME**

RECONSTRUIR UN PAÍS COM A CONDEMNA

e

23 i 24/10/2026

Consell Comarcal de Solsona

Suport

MÉS INFORMACIÓ A EUROPEANMEMORIES.NET

Organitza

Fundació Solidaritat Universitat de Barcelona

EUROM European Observatory on Memories

Co-funded by the European Union

Consell Comarcal del Solsonès

Centre d'Estudis Lacetans 30 anys

memorial democràtic

Generalitat de Catalunya

Suport

Institut d'Estudis Ilerdencs

Diputació de Lleida La força dels municipis

INTRODUCCIÓ

Les II Jornades sobre treballs forçats durant el franquisme continuen la trajectòria iniciada el 2024, quan es va analitzar el treball forçat com a eina de repressió i explotació durant la dictadura, i les empremtes que va deixar en el territori.

Aquesta segona edició aprofundeix en aquesta història a partir de nous estudis de cas i noves línies de recerca. Historiadors, arqueòlegs i investigadors exploraran com s'organitzaven els batallons de treballadors i els destacaments penals, quines eren les condicions de vida dels presoners i quin va ser el seu paper en la construcció i reconstrucció d'infraestructures arreu de l'Estat.

Les jornades dediquen una atenció especial al patrimoni material i documental vinculat al treball forçat, i a les maneres de recuperar i preservar la memòria de les persones que el van patir. El programa inclou, també, una exploració de les eines de documentació històrica i presenta iniciatives adreçades a les noves generacions.

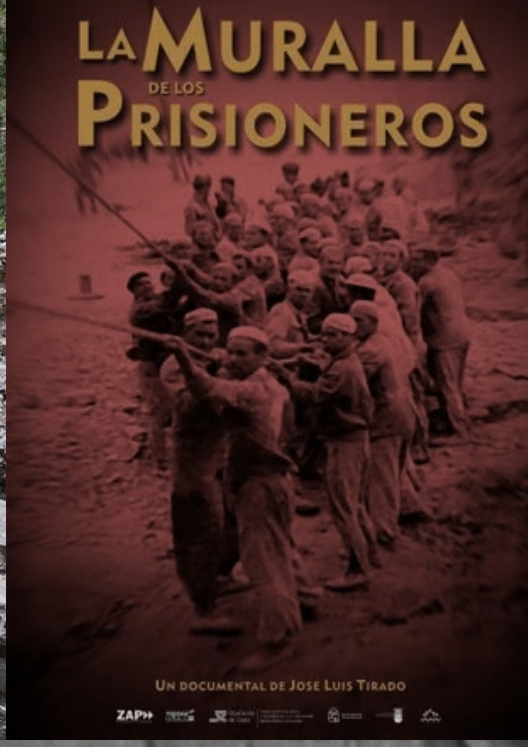
El Solsonès és un dels escenaris centrals d'aquesta reflexió. La recerca sobre la carretera L-401 i l'excavació del barracó de Cal Negre permeten conèixer de prop la història local del treball forçat i entendre-la com a part d'un fenomen d'abast estatal. Les jornades es tancaran amb una visita a les restes arqueològiques, una aproximació directa a les traces d'aquest passat.

Organització: Observatori Europeu de Memòries (EUROM) de la Fundació Solidaritat UB, Memorial Democràtic, Consell Comarcal del Solsonès, i Centre d'Estudis Lacetans (CEL), amb el suport de l'Institut d'Estudis Ilerdencs (IEI) i la Diputació de Lleida.

Adreça: Consell Comarcal del Solsonès. Sala Francesca de Llobera
Carrer dels Dominics, 14, 25280 Solsona, Lleida

Més informació a
europeanmemories.net
memoria.gencat.cat

LA MURALLA
DE LOS
PRISIONEROS
UN DOCUMENTAL DE JOSE LUIS TIRADO
ZAP

PROGRAMA

Divendres 23/10/2026

Consell Comarcal del Solsonès · Sala Francesca de Llobera

12.00 h. Benvinguda i presentació de les jornades

- **M. Claustre Sunyer,** presidenta del Consell Comarcal del Solsonès
- **Neus Mujal,** presidenta del Centre d'Estudis Lacetans
- **Jordi Guixé,** director de l'EUROM
- **César Layana Ilundáin,** director del Instituto Navarro de la Memoria
- **Jordi Font Agulló,** director del Memorial Democràtic

12.30 h a 14 h. Taula 1. Batallons de treball a Catalunya

- *Batallons de treballadors a les excavacions d'Empúries 1940-1942. Una història oblidada*. **Francesc Gràcia**, Universitat de Barcelona.
- *Guerra, destrucció i reconstrucció amb treball forçat a Torres de Segre*. **Pilar Pelegrí**, investigadora independent.

14:00 | Recès

16.30 h a 17.15 h. Taula 2. Aproximacions històriques

- *El trabajo forzado en la orilla norte del Estrecho de Gibraltar (1939-1944)*. **José Manuel Algarbani**, historiador.

17.15 h a 18.00 h. Taula 3. Recopilació de memòries

- *La base de datos estatal del Trabajo Forzado. Proyecto 281/1937: Trabajos Forzados.* **Juan Carlos Garcia Funes** i **Eduardo Arteta**, Universidad Pública de Navarra.

18.00 h a 18.30 h. Pausa-cafè

18.30 h a 19.15 h. Taula 4. Els joves i la memòria

Presentació dels camps de treball de Navarra i el Solsonès.

19.30 h. Cine Fòrum

***La Muralla de los Prisioneros*,** de José Luis Tirado (2025)

Presentada per José Manuel Algarbani, historiador.

Dissabte 24/10/2026

Consell Comarcal del Solsonès · Sala Francesca de Llobera

09.45 h a 10.30 h. Taula 5. Aproximacions històriques

- *El destacamento penal de Bustarviejo*.
  Sergio Riesco, Universidad Complutense de Madrid.

10.30 h a 12.00 h. Taula 6. Arqueologies de memòria

- *Cuelgamuros. Arqueohistoria de los destacamentos penales, 1943-1950.*
  Luis Antonio Ruiz Casero, historiador.
- *Solsonès: Carretera L-401.*
  Nil Boix, historiador, i **Aila Pinyol**, arqueòloga.

12.00 h. Visita a l'excavació del barracó de Cal Negre de la carretera L-401
Visita guiada a càrrec de **Nil Boix** i **Aila Pinyol.**

Fotografies

Portada: Imatge dels treballs a l'L-401, des del Pont d'Espia fins a Perles sobre foto de les excavacions als barracons de la carretera de Coll de Jou (CCSolsones).

Interior (en sentit horari): Excavacions als barracons de la carretera de Coll de Jou (CCSolsones); pòster de "La Muralla de los Prisioneros", de José Luis Tirado (2025); Construcción del Valle de los Caídos (elvalledecuelgamuros.gob.es); Vista general del destacamento penal de Bustarviejo (Wikimedia); fotograma de "La Muralla de los Prisioneros", de José Luis Tirado (2025).

Enquesta

ec.europa.eu/eusurvey/runner/CERV_2021-2027

Aquesta activitat està cofinançada per la Comissió Europea. Per a contribuir a la seva avaluació, us demanem la vostra col·laboració emplenant aquesta breu enquesta. Completar-la us portarà només uns minuts. Per a respondre, necessitareu la següent informació:

- Referencia del projecte: 101236354
- Tipus d'activitat: Mutual learning
- Títol: Networking
- Data: 23 d'octubre del 2026
- Modatlitat: Activitat presencial
- Solsonès

Moltes gràcies per la vostra col·laboració!